

Minister Klimatu i Środowiska

DPM-WJP.050.9.2024.MP
3164886.12424457.10006432
Warszawa, 14-05-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację z dnia 24 kwietnia 2024 r., Pana Posła Artura Łąckiego w sprawie Programu „Czyste Powietrze”, znak: K10INT2606, uprzejmie informuję, że wypłacenie zaległych środków i wdrożenie długofalowych rozwiązań zapewniających płynność finansowania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (PP CP) jest priorytetem Ministra Klimatu i Środowiska. Program ten jest obecnie finansowany ze środków ujętych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) za pośrednictwem Polskiego Funduszu Rozwoju. Wyjaśniam, że problemy z płynnością finansowania PP CP są spowodowane zaniedbaniami i opóźnieniami w realizacji KPO, powstałymi przed październikiem 2023 r., w szczególności związanymi z brakiem składania przez Polskę wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w założonych wcześniej terminach. W związku z powyższym, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) musiał przeznaczyć znaczną część środków własnych na wypłatę zaległych płatności na rzecz beneficjentów pogorszając swoją płynność, z kosztem dla innych programów wsparcia.

Wyjaśniam, że począwszy od stycznia 2024 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz NFOŚiGW podjęły szereg działań mających na celu zapewnienie środków finansowych i uregulowanie wcześniejszych zaległości w ramach Programu. Podkreślić należy, że do chwili obecnej na ten cel przeznaczono już 1,82 mld zł, z czego ponad 1,36 mld zł to środki pochodzące z KPO. Jednocześnie sukcesywnie są składane kolejne dyspozycje o uruchomienie środków.

Dodatkowo, w dniu 15 kwietnia 2024 r. do Polski wpłynęło z Komisji Europejskiej 27 mld zł w ramach pierwszego wniosku o płatność z KPO, z których ponad 1,6 mld zł ma zostać przeznaczone na finansowanie PP CP w I półroczu 2024 r.

Ponadto podejmowane są działania mające na celu uruchomienie środków unijnych z Programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko” (FENIKS), co pozwoli zagwarantować niezakłóconą ciągłość realizacji Programu. W ramach podjętych działań, NFOŚiGW ogłosił nabór wniosków dla wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, mający na celu rozdysponowanie środków FENIKS. Wszystkie wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgłosiły się do naboru. W wyniku tego, w dniu 16 kwietnia 2024 r. zawarto 16 umów o dofinansowanie pomiędzy NFOŚiGW a wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które pozwolą na zasilenie budżetów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej kwotą 6,4 mld zł ze środków FENIKS, z możliwością zwiększenia o 1,4 mld, na realizację PP CP.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska pracuje nad zapewnieniem długoterminowego finansowania Programu, co nie zostało zrobione przed październikiem 2023 r. Program został uruchomiony bez zapewnienia mu całkowitego zakładanego budżetu, szacowanego na ponad 100 mld złotych.

Uprzejmie przypominam, że głównym celem PP CP jest poprawa jakości powietrza poprzez podnoszenie efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych, a tym samym zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Program skupia się na dofinansowaniu wymiany starych pieców i kotłów na paliwo stałe na nowoczesne niskoemisyjne źródła, w szczególności na odnawialne źródła energii oraz na przeprowadzeniu termomodernizacji budynków jednorodzinnych w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej.

Program cały czas ewoluuje i zmienia się w zależności od potrzeb i zmian zachodzących na rynku urządzeń grzewczych oraz materiałów budowlanych, a także w celu urealnienia poziomu dofinansowania, co pozwoli na uatrakcyjnienie jego warunków, tak aby zwiększyć grono beneficjentów Programu.

Poniżej przedstawiam informację NFOŚiGW, przygotowaną na podstawie przekazanych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej danych, na temat liczby przeprowadzonych w okresie od 2019 r. do końca 2023 r. przedsięwzięć proekologicznych, które polegały na wymianie kotłów na paliwa stałe oraz na wykonaniu termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Podsumowanie efektów z umów zakończonych w ramach PP CP – stan na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	j.m.	efekty osiągnięte 2019-2023
1	Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	346 431
2	Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	szt.	311 518
3	Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	szt.	14 106
4	Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	6 025 132
5	Ograniczenie emisji pyłów zwieszonych o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	8 395
6	Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	9,90
7	Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	2 579 858

Dodatkowo informuję, że od początku realizacji Programu tj. 19.09.2018 r.- 03.05.2024 r. złożono 851 922 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 27 272 146 990 zł. W tym okresie podpisanych zostało 702 529 umów o dofinansowanie na kwotę 20 127 545 331 zł. Natomiast kwota wypłat beneficjentom od początku funkcjonowania Programu wyniosła: 10 133 750 536 zł.

Natomiast najlepszym odzwierciedleniem efektów ekologicznych realizacji PP CP są wyniki pomiarów jakości powietrza przeprowadzane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Minister Klimatu i Środowiska informuje, że zgodnie z udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wynikami oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwach za poprzedni rok¹ wynika, że w 2023 r., spośród wszystkich 46 stref w kraju, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, nie stwierdzono przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (0 stref z przekroczeniami). Natomiast przekroczenie 24-godzinne poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ zaobserwowano wyłącznie w 2 strefach. Jednocześnie podobnie jak to ma miejsce w przypadku średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla PM₁₀, w 2023 r. nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} w żadnej ze stref w kraju.

Dobrym przykładem osiągniętych efektów ekologicznych jest także porównanie wyników ocen jakości powietrza w województwach za 2023 r. do wyników oceny wykonanej w latach poprzednich – w tym w szczególności począwszy od roku 2018 r. (termin uruchomienia PP CP), które potwierdzają wyraźną poprawę jakości powietrza. Przykładowo liczba stref zaliczonych do klasy C (przekroczenie poziomów dopuszczalnych) zmniejszyła się:

- dla pyłu zawieszonego PM₁₀ z 39 w 2018 r. do 2 w 2023 r.;
- dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} z 14 w 2018 r. do 0 w 2023 r.

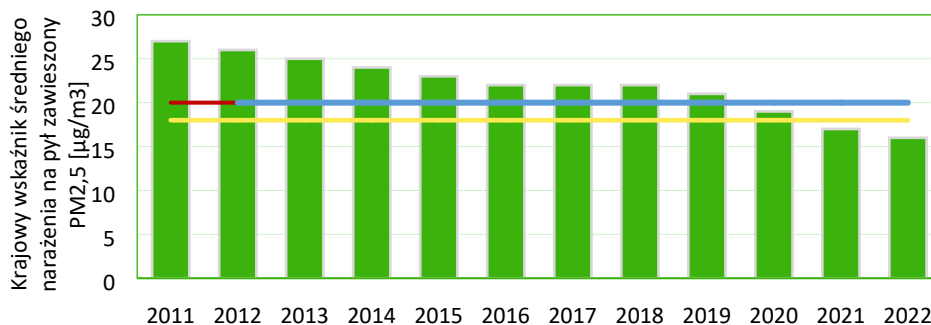
Innym parametrem statystycznym, opisującym trendy i efektywność działań na rzecz poprawy jakości powietrza, w tym zwłaszcza w ramach PP CP, niż średnie roczne, czy średnie dobowe stężenia pyłu zawieszonego jest wskaźnik średniego narażenia na pył zawieszony PM_{2,5}. Co jest warte podkreślenia, wskaźnik ten w mniejszym stopniu jest zależny od warunków meteorologicznych w danym roku, gdyż jest obliczany na podstawie średniej z 3 lat.

Dane za 2023 r. będą dostępne w czerwcu 2024 r. ale analiza danych za poprzednie lata już pokazuje, że wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia na pył zawieszony PM_{2,5} dla 2022 r.² wyniosła 16 µg/m³. Wartość ta jest o 1 µg/m³ mniejsza od wartości krajowego wskaźnika średniego narażenia dla roku 2021 oraz o 6 µg/m³ mniejsza od wskaźnika w latach 2016-2018 (22 µg/m³).

---

¹ Ocena jakości powietrza za rok 2023 - raporty wojewódzkie (<https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/show/1005004>)

² Zgodnie z art. 86a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54), Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r. obliczy wartość wskaźnika średniego narażenia na pył PM_{2,5} za 2023 r. dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji dla każdego takiego miasta i aglomeracji oraz wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia.

Rys. Krajowe wskaźniki średniego narażenia na pył zawieszony PM2,5 w latach 2011-2022 w odniesieniu do: (a) krajowego celu redukcji narażenia (linia żółta); (b) pułapu stężenia ekspozycji (linia czerwona)

Rok 2022 był kolejnym rokiem, w którym odnotowano spadek wartości krajowego wskaźnika narażenia na pył zawieszony PM2,5 i drugim z kolei, w którym wskaźnik średniego narażenia nie przekroczył krajowego celu redukcji narażenia na pył zawieszony PM2,5 (18 µg/m³), który należało osiągnąć do roku 2020. Ponadto, wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia dla 2022 r. jest o 20% mniejsza od pułapu stężenia ekspozycji (20 µg/m³), będącego standardem jakości powietrza, który należy dotrzymywać od roku 2015.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
 Sekretarz Stanu
 Ministerstwo Klimatu i Środowiska
 / – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
 Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM